

EL LLENGUATGE

L'adrenalina

És innegable que, malgrat tot el que es pugui dir, el nivell general de coneixements és cada dia més elevat. Si més no en certes qüestions, encara que siguin aïllades i molt especials. Avui, per exemple, hi ha molta gent que sap que existeix una substància anomenada adrenalina, de la qual fa uns quants anys només devien tenir notícia els entesos en bioquímica, fisiologia, farmàcia, etc. Però, es clar, com que encara hi deu haver qui ignora l'existència d'aquesta substància, creiem que val la pena de divulgar que l'adrenalina és un aminoalcohol que constitueix la principal hormona segregada per la zona medul·lar de les càpsules suprarenals. I com que no ens agrada de fer-nos el savi direm tot seguit que no hem fet sinó copiar de l'Enciclopèdia l'explicació que acabem d'oferir als nostres lectors. Aquesta obra dona encara força més informació sobre l'adrenalina. En reproduïrem únicament el petit paràgraf que ara ens interessa: «És segregada sobretot durant qualsevol estat d'emergència que obligui l'organisme a afrontar perills exteriors». El fet, doncs, sembla que és aquest: quan tenim por, perquè temem que ens caurà la casa a sobre, o perquè ens amenacen de clavar-nos una ganiveta-

da, o perquè se'ns acosten uns subjectes d'aspecte sinistre i no veiem, per l'indret, cap mosso de l'esquadra, segreguem adrenalina. I havent estat aquest fet prou divulgat, ha resultat inevitable que *segregar adrenalina* hagi esdevingut una locució verbal de sentit equivalent a *tenir por*, i potser caldrà pensar a incloure-la en els diccionaris de sinònims i de frases fetes.

El llenguatge, ja ho sabem, evoluciona constantment, tant si ens agrada com si no, crea d'una manera incessant noves formes d'expressió, valent-se de tota mena d'analogies, de metàfores, de la metonímia, etc. Aquest podria ésser un cas de metonímia: prenem l'efecte per la causa. Hi ha, és cert, qui ho vacilla a mostrar-se contrari a aquestes innovacions, en nom d'un llenguatge planer, popular i entenedor. Però bé havíem convingut que hi ha d'haver llibertat d'expressió. Per nosaltres, el que justifica de dir *segregar adrenalina*, o *pujar-li l'adrenalina*, per *tenir por*, és la ironia, el to humorístic del discurs. Però quan algú ens ho etziba com a recurs efectista, narrant un perill viscut, i potser magnificat, no ens sabem estar de dir-li: Tu vols dir que tenies por.

Albert Jané